

Paweł Kuca¹

Sprawozdanie z konferencji naukowej „Współczesne kompetencje medialne”, Rzeszów, 8 kwietnia 2019 r.

Na początku kwietnia 2019 r. na Uniwersytecie Rzeszowskim odbyła się konferencja naukowa „Współczesne kompetencje medialne”. Była to szósta konferencja medioznawcza zorganizowana przez pracowników Zakładu Komunikowania Społecznego Instytutu Nauk o Polityce Uniwersytetu Rzeszowskiego. Celem tej edycji była analiza, w różnych kontekstach, kwestii współczesnych kompetencji medialnych. Chodziło m.in. o kompetencje medialne nadawców i odbiorców, umiejętności, którymi powinien się wykazywać współczesny dziennikarz, cechy wartościowych przekazów medialnych.

W obradach wzięli udział badacze mediów z różnych ośrodków naukowych w Polsce. Byli to pracownicy naukowcy z Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Śląskiego, Uniwersytetu Łódzkiego, SWPS Uniwersytetu Humanistycznospołecznego, Wyższej Szkoły Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu oraz Uniwersytetu Rzeszowskiego. W sesjach naukowych uczestniczyli także udział przedstawiciele Instytutu Dyskursu i Dialogu, agencji public relations Exacto, a także studenci Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Uniwersytetu Wrocławskiego.

Konferencję otworzył dr hab. Paweł Grata, prof. UR, dziekan Wydziału Socjologiczno-Historycznego Uniwersytetu Rzeszowskiego. Następnie rozpoczęły się obrady, które zostały przeprowadzone w ramach dwóch sesji plenarnych oraz dwóch sekcji tematycznych.

¹ Dr Paweł Kuca, Instytut Nauk o Polityce Uniwersytetu Rzeszowskiego, al. mjr. W. Kopisto 2a, 35-959 Rzeszów, e-mail: pawel.kuca@ur.edu.pl, nr ORCID: 0000-0001-9424-090X.

Pierwszej sesji plenarnej przewodniczyła prof. dr hab. Agnieszka Pawłowska, dyrektor Instytutu Nauk o Polityce UR. W ramach sesji zostało zaprezentowanych sześć referatów. Wystąpienie otwierające konferencję wygłosił prof. dr hab. Kazimierz Wolny-Zmorzyński z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, który analizował niezbędne kompetencje współczesnego dziennikarza. W innym kontekście o kompetencjach medialnych mówił dr hab. Wojciech Furman z Uniwersytetu Rzeszowskiego, który przedstawił wyniki badań dotyczących kompetencji odbiorców przekazów medialnych w odniesieniu do kampanii wyborczych. Badania objęły tygodniki opinii w czasie wyborów samorządowych w 2018 r. Z kolei dr Maja Bednarska z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie zastanawiała się w swoim referacie, czy współczesne kompetencje medialne implikują kompetencje etyczne.

W pierwszej sesji plenarnej wygłoszono jeszcze trzy prelekcje. Dr hab. Patrycja Szostok z Uniwersytetu Śląskiego podjęła kwestię poczucia podmiotowości komunikacyjnej. Następnie dr Karolina Dziewulska-Siwek z Wyższej Szkoły Kultury Społecznej i Medialnej analizowała „medialność” jako kompetencję komunikacyjną współczesności. Na koniec dr Jarosław Kinal z Uniwersytetu Rzeszowskiego wygłosił referat pt. *Pojęcie absorpcji medialnej i jej deskrypcja w wybranym regionie stykowym*.

Drugiej sesji plenarnej przewodniczył dr hab. Radosław Grabowski, prof. Uniwersytetu Rzeszowskiego reprezentujący Instytut Nauk o Polityce tej uczelni. Wygłoszono w niej sześć referatów. Sesję rozpoczęło wystąpienie dr. hab. Dariusza Tworzydło z Uniwersytetu Warszawskiego oraz mgr. Przemysław Szuby, przedstawiciela agencji public relations Exacto, którzy zaprezentowali wyniki badań dotyczące środowiska public relations w Polsce. Badania dotyczyły wyróżników skutecznej komunikacji kryzysowej. Kolejny referat był oparty na wybranych studiach przypadku. Dr Krzysztof Grzegorzewski z Uniwersytetu Łódzkiego analizował kompetencje dziennikarzy politycznych w programach typu talk-show na przykładzie programu „Studio Polska”. Rozpatrywał w niej takie elementy, jak meritum programu, forma i stosowane zasady retoryczne. W ramach tej sesji dr Marek Palczewski z SWPS Uniwersytetu Humanistycznospołecznego przedstawił referat, który dotyczył metodologii walki z fake newsami. Trzy pozostałe wystąpienia, które zostały zaprezentowane w tej sesji, koncentrowały się na różnych aspektach kompetencji medialnych. Dr Henryk Pietrzak z Uniwersytetu Rzeszowskiego przeanalizował wykorzystanie przestrzeni medialnej do propagandy i dezinformacji. Dr Elżbieta Pawlak-Hejno z Uniwersytetu Marii

Curie-Skłodowskiej w Lublinie wygłosiła referat pt. *Szkola społecznej uważności – kompetencje dziennikarskie kluczem do sukcesu w zawodowym starcie*. Dr Anna Szwed-Walczak, także z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, w swoim wystąpieniu mówiła o polskiej politycznej prasie narodowej w kontekście niepoprawności politycznej i politycznej dyskredytacji.

W ramach konferencji odbyły się także dwie równoległe sesje tematyczne. Pierwszej z nich przewodniczył dr hab. Wojciech Furman z Instytutu Nauk o Polityce UR. W jej trakcie zaprezentowano sześć wystąpień. Jako pierwszy głos zabrał dr Adam Kubiak z Uniwersytetu Rzeszowskiego, który przedstawił referat pt. *Kreacje autentyczności i zaangażowania. Kontrola i eksploatacja dziennikarskiego wolontariatu*. W kolejnym wystąpieniu mgr Joanna Kukier z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie podjęła temat kompetencji medialnych seniorów. Analizowała m.in., w jaki sposób osoby starsze mogą wyjść z cienia wykluczenia cyfrowego. Trzeci referat dotyczył dziennikarzy zajmujących się tematyką polityczną. Mgr Anita Szwajkowska z Uniwersytetu Łódzkiego analizowała kwestię wartości komunikacyjno-emotywnych komponentów prozodycznych w wypowiedziach dziennikarzy politycznych. Kolejne dwa wystąpienia dotyczyły dwóch studiów przypadku. W pierwszym z nich mgr Filip A. Gołębiewski z Instytutu Dyskursu i Dialogu mówił o Obywatelskim Monitoringu Mediów jako przykładzie na podnoszenie kompetencji medialnych społeczeństwa. Następnie mgr Łukasz Jędrzejski z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie analizował kompetencje medialne redakcji Polskiej Kroniki Filmowej. W ostatnim referacie w tej sesji Michał Przychodzki z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu podjął temat nowych mediów jako czynnika wzmacniającego społeczeństwo obywatelskie.

Drugiej sesji tematycznej przewodniczył dr Henryk Pietrzak z Uniwersytetu Rzeszowskiego. W jej ramach dr Paweł Kuca z Uniwersytetu Rzeszowskiego analizował świadomość komunikacyjną księży w prowadzeniu polityki informacyjnej parafii. Było to studium przypadku diecezji rzeszowskiej oparte na wynikach badań przeprowadzonych razem z dr. Zbigniewem Chmielewskim. Następnie mgr Katarzyna Lorenc z Uniwersytetu Jagiellońskiego wygłosiła referat pt. *The Use of Information Technologies for Detecting Fake News and Astroturfing by the Internet Users*. W trzecim wystąpieniu mgr Remigiusz Chęciński z Uniwersytetu Wrocławskiego i Jan Mizerka z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu mówili o kwestiach dotyczących weryfikacji przekazu w obliczu przemian związanych z rozwojem nowych mediów. Swoją analizę odnieśli do problematyki manipulacji i obywatelskości.

Kolejny referat dotyczył studium przypadku. Mgr Olimpia Górską z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie analizowała w nim kompetencje dziennikarskie na przykładzie TVP Kraków. W kolejnym referacie pojawił się poruszany już we wcześniejszych wystąpieniach temat fake newsów. Tym razem Natalia Rosicka z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu omówiła to zjawisko jako współczesne narzędzie działań politycznych na przykładzie Stanów Zjednoczonych i Rosji. W ostatnim referacie sesji Rafał Świergiel, także z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, skoncentrował się na kompetencjach medialnych w kontekście sporu wokół Trybunału Konstytucyjnego w Polsce. Refleksja dotyczyła poziomu świadomości prawnej w materiałach dziennikarskich.